

Megjelenik
mindenkedden.

A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőháza círcs-utca, 16. sz.)
udák.

leveleket nem
nék el.

adunk vissza.

ltételek:

És ... 6 frt
Fő cseré ... 3
Negyed cseré ... 1 " 50 kr.

HIRDETÉSEK DÍJA:

öt hasabos petit sor ... 5 kr.

NYILTTER:

három hasabos petit sor ... 15 kr.

KASSA és VIDÉKE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP

ÉS A SZEPESI GAZDASÁGI EGYESÜLET KÖZLÖNYE.

Az előzetési pénzek és hirdetéi díjak,
általában a lap anyagi részét illető köz-
lemények a kiadó-hivatalhoz (Pannonia
könyvnyomda és kiadó-részvénytársaság,
intézőndők.

Hirdetményeket elfogad:

Hausenstein és Vogler Budapeston,
Bécsben, Berlinben, Münchenben, maj-
nai Frankfurtban, Stuttgartban, Ham-
burgban és Bernben. *Mosse Rudolf*
Bécsben, Prágában, Münchenben, Ham-
burgban, Nürnbergben, majnai Frank-
furtban, Strassburgban, Berlinben, Zü-
richben, Boroszlóban és Nürnbergben
Lang L. nemzetközi hirdetési irodája
Budapeston. *A délméret hird.* iroda
Stuttgartban. *A Jägerfeld könyvke-
reskedés* Frankfurtban. *Schlotté E.*
Bresnában. *Fort Jenő* Lipcsében.

Kövessük a jó példát.

A szegedi ipar-, termény- és állat-
kiállítás gazdagsága és kitünő minősége
meglepte az egész országot: sőt a külföldi
idegeneknek is méltó elismerésében részesült.

A kiállítás fényes bizonyítéka annak,
hogy a magyar ipar „jobb hírenél” és még
mily magas tőkélyre fejlődött, ha kellő
pártfogásban szorgalmat. De mit használ
ernyedetlen szorgalma, ha igyekezetét siker
nem koronázza: ha termelvényeinek kelen-
dősége nincs: ha mindég és mindenütt csak
a külföldet kapkodják — megvetéssel uta-
sítva vissza a honit, még ha jobb is, szebb
is mint amaz.

Pedig vannak már készítményeink és
terményeink, melyek a nagy-világ piacán
is kitünő hírnévre emelkedtek. Beregszászy
zongorája. Fische berendi porcelángyára,
Kölber budapesti kocsigyáros pompás hin-
tói, a Hegyalja, Villány, Érmellék zamatos
borai, a kassai sonka, Záhán üvege. Diós-
győr vasa. Szeged szappana külföldről te-
mérdek megrendelésben részesülnek, míg
ittthon csak a bécsi zongora, a cseh üveg,
sveici kocsai, angol vas, francia pezsgő,
szilvái sör örvendenek közkedvességek.

Hát az opál, a szivárvány e jegeces fény-
képe, a tengeri gyöngy méltó versenytársa, a
Magyar-föld ez egyetlen drága kőve, mily
megaláztatást szenved. A brazíliai gyémánt,
a mexikói jaspis, az indiai smaragd, a tur-
kesztáni türkisz, a bibor korál. Urhölgyeink
e kedvence ékszerei, nagy bőségben vásá-
roltatnak. Csak a magyar drágakő kény-
telen kivándorolni London és Páris piacára,
hogy ott hercegnők kincstáraiban tündö-
köljenek.

Horák, derék ékszerészünk, állítja, hogy
tiz év alatt egyszer alig keresi valaki, akkor
is külföldről kell megrendelni. Így kerül
vissza számkivetéséből a megvetett drá-
gakő.

Nem kirívó guny- és szemrehányás-e ez?
A szegedi iparkiallításnak tehát egyik
főcélja volt: bebizonyítani a magyar ipar
élet-képességét, fejlettségét, tökéletesedését
és azt, hogy sok tekintetben a külföldivel
egyenlő színvonalon áll.

Ez lendületet adand a belföldi gyárt-
mányoknak: felébreszti az önbizalmat; meg-
szégyeníti a külföld imádóit és talán jobb
utra téríti.

De tartunk tőle, hogy — ha nem ipar-
kodunk a hatást hatványozni, — újabb
meg újabb tápot nyújtva a közbecsülésnek
és kiábrándulásnak: úgy csak a hazaszere-
tet mulékony fellöbbanása leendő és vissza-
esünk százados nyavalyánkba, a külföldies-
kedésbe.

Ennek legjobb óvszere lenne, koronként
1—2—3 évben egyszer más-más városban
kiállításokat rendezni, hogy a közérdekeltség
fokról-fokra növekedjen.

Habár Szegeden országos kiállítás van,
mégis kiválóan az alföldi terményeket s az

alföldi ipar gyártmányait tünteti fel leggaz-
dagabb mennyiségben s ezáltal a magyar
alföldet híven tükrözi vissza. Nem lenne-e jó e
szép példát követni s az alföldi után egy felföldi
ipar-, termény-kiállítást rendezni Felsőmagyarhon
fővárosában, Kassán?

Itt lehetne aztán a Kárpátok kincseit,
a bányák nemes és hasznos fémeit, a sárosi
opált, a marmarosi só-közeteket, márvány-,
kőszén rétegeket, gyógyvizeket, gyáraink
sokféle gyártmányait, különféle népvisele-
teket, a bércék ragadozó állatait és zsák-
mányait, a szép prém-bőröket, a Szepesség
gyönyörű kamukáit, vasöntődék cikkeit, gé-
peket, a havasok és völgyek dús Floráját
és Faunáját, a szomszéd Hegyalja világhírű
borait, a halvány fehér-zöldtől az arany
színig, szemképráztaó pompájában feltárni
s hű képét adni a magyar felföldnek!

A létrejövendő nagy kiállításnak élet-
képes magvát képezhetnék a kassai szép új-
múzeumnak némely idevonatkozó tárgyai,
és a Maramarosban a természetudósok tiszte-
letére rendezett ipar-, termény-, állat- és
ásvány-kiállítás és magának Kassának szá-
mos kitünően híres ipareikre.

A kezdeményezés e tekintetben a városi
törvényhatóság kebeléből indulhatna ki.
Azután részvények útján lehetne pénzalapot
teremtetni. Anyagi bukástól félni nem lehet,
ha ez ügyet becsületesen kezelik, mert Sze-
geden is nemcsak kifizeti magát, de a fele-
lelegről még ipar-múzeumot és tanodát
akarnak alapítani. A helybeli ipar- és ke-
reskedelmi kamarának itt termékeny tér
nyílnék ügyességét és erélyét érvényesíteni.
A magyar kir. ministerium pedig kétség-
kívül hathatósan támogatná e nagyszerű
ügyet.

S a sok ezer idegen vendég mily élénk-
séget, hírnevet s anyagi hasznot hajtana a
városnak. A szellemi siker pedig — meg-
győződésünk szerint — méltó leendő a sze-
gedihez: sőt, tekintve a Felvidék sajátos-
ságát és hogy Kassának már nem kellend
küzdni a kezdet nehézségeivel, mint Sze-
gednek, még fényesebb, dicsőbb leendene.

Fel tehát tevékeny, nagyratörő pol-
gáraink! Ragadják kezökbe a vezér-szerepet.
A szomszéd megyék bizonyára lelkesen
fognának csoportosulni városunk körül és
egy év múlva díszes csarnok homlokán
leghetne a magyar iparvállalat lobogója
s a nemzet örömradiással hangoztatandja:
Eljen az 1877. évi kassai országos ipar-,
termény- és állat-kiállítás!

Turul.

— *Moukhtar pasának* Trebinjében semmi baja
sem esett. Újjászervezte seregét s már ismét tá-
madólag lépett fel. Csapatái Djeladdin pasa néhány
zászlóaljával egyesülten egy nagyobb lázadó sere-
get szétverték s most jelentékenyebb actióra ké-
szülnek.

— *Az Alexinac körül* m. hó 25-e óta folyt
csatákról érkezett egyes részletek a szerbek vere-
ségét minden kétségen kívül helyezik.

— *A helyzet Alexinac körül* még mindig bi-
zonytalan.

— *Az angol kormány* már intézkedést tett
arra, hogy közepentengeri hajóhada a török vizeken
kiteleljen.

— *A portának* a mediatora adott válasza a
viszonyoknak teljesen megfelel. Nem tért ki a
közvetítés elől, de odanyilatkozott, hogy mind-
addig nem engedélyezhet fegyverszünetet amíg a
a kötendő béke feltételei megállapítva nincsenek.

— *A „Bud. Corr.”* egy távsürgönye szerint
a porta a béke ügyében hivatalos választ ugyan
még nem adott volna, de a nagy-vezír magán
uton kategorice kijelentette, hogy fegyverszünetről
szó sem lehet, ha határozott biztosíték arra nézve
nincs, hogy Szerbia komolyan tette meg békeaján-
latait. Szerbia mindenesetre fizessen, habár több
évre elosztott részletekben is, egy millió aranyat
és Alexinac várába vegyen be török helyőrséget,
Montenegronak a porta semmiféle engedményeket
sem tehet.

— *A béke kilátások* különben ismét apadnak.
Eltekintve az oroszok hadi készülleteitől, az orosz
lapok folytonos izgatásától a háborúra s az orosz
segélycsapatok tömeges küldésétől Szerbiába; a
diplomatai alkudozások bonyodalma is fokozódik.
A török azt követeli s Anglia — úgy látszik —
támogatja a felfogást, hogy Milan személyesen
tegyen lépést a szultánnal a béke alkudozások
megkezdése előtt, mit Milan s Nikita visszautá-
sítanak. Oroszország pedig azt sürgeti, hogy a
szerb kérdés kapcsolatosan tárgyalassék a bos-
nyák s hercegovinai kérdéssel s hogy a porta
feltétlenül egyezzen bele a fegyverszünetbe.

— *Amíg* a békefeltételeket illetőleg Konstan-
tinápolyban még mindig előtérben áll a kormány
azon követelése, hogy biztosítékok adassanak a
jövendő szerb békejavargások ellen: Belgrádban a
békéről hallani sem akarnak, bár a folytonosan
özönlő orosz-pénz dacára is nagy a pénzhány.
Erősen állítják, hogy Oroszország mindenesetre
hadat üzen Törökországnak. Szerbia csak tartsa
magát még egy ideig; addigra Oroszország el lesz
készülve.

— *Oroszország* konstantinápolyi ügyvivője
hir szerint utasított, jelentse ki a portának,
hogy a békealkudozásoknál nem Szerbiát, hanem
a közvetítő hatalmakat kell azon tényezőnek
tekinteni, mely a mérvadó szót viszi. Oroszország
tiltakozni fog a porta azon követelése ellen, hogy
Milan személyes lépést tegyen a portánál a béke
érdekében.

— *Hivatalos*, konstantinápolyi hírek szerint
a szultán egészségi állapota reménytelenné vált
s a trón változás csaknem bizonyosnak tekinthető.
Az új szultán *Adul Hamid* leszen, kinek elisme-
rése ügyében a tárgyalások a külabinetekkel
már megis kezdettek.

— *A trónváltozás* Törökországban csakugyan
bekövetkezett. Murad szultán letétetett s f. hó 1-e
óta II. *Hamid* uralkodik a török birodalomban.

A magyar orvosok és természetvizs- gálók Maramaros-Szigeten tartott nagy-gyűlése.

(Vége.)

A nagy-gyűlés után volt a közebéd két he-
lyütt, s pedig a Köhalmi és a Korona című vendég-
lőkben, hol a szokásos toastok, melyek már a napi
lapokban táviratilag voltak jelezve, fűszereztek a
kedélyes társaság mulató kedvét. Másnap össze-
ültek az egyes szakosztályok, melyek orvosi, tár-
sadalmi, gazdasági, és régészeti, vagy muzeumi
szakosztályra osztattak föl.

23-án tartott egy, a városhoz közel fekvő
helyen, az ugynevezett Malom-kertben a népnün-
pély, amelynek tiszta jövedelme, személyenként
1 frt, a magokat rendezőkül felajánlott s valóban
kitüntetett tüzoltók alaptökéjének növelésére körül-
belül 1200 forintot hozott. Epen ez az ünepély
volt az, ami jellemző, s a marmarosi hölgyek

vendégszeretetre szép fényt és világot derít egy hogy nem egy embertől hallottuk, hogy a fumei páratlan fogadtatás fényesebb volt ugyan, de eredetibb, kedélyesebb, s kiválóbb nem volt mint a szigeti s e megjegyzés nem volt alap nélküli.

Körülbelül 50 asztal volt nagy tölgyesek árnyékában csillag-szerűleg összeállítva, melyeknek mindegyikét két-két hölgy látta el minden megkívántató kellékekkel. Szinte görnyedezett az asztal. Sokkal inkább kiemelendő ama szives vendégszeretet, mely a kiszolgáló hölgyek kedvességében nyilvánult.

Ugyana kertben voltak a vidéki népfajok testületileg képviselve, mintegy élő ethnographiai kiállítás képeze, nemzeti, illetve szokásos öltözétekben, kitűnően főleg az oláh nők ragyogó fekete szemekkel, s piros koraljaikkal s gyönyörű zománcú fogaikkal.

Ad vocem nők. Nőkről lévén szó, el nem mulasztatom föl említeni az ez este tartott táncvigalomra egybegyűlt kiválóan szép hölgy-koszorút, melynél szobrot egy tömegben nem egyhamar lehet látni valahol.

Az orvosok és természet-vizsgálatok kedvéért több kirándulás volt tervezve, melyeket mi kassaiak az idő rövidsége miatt külön-válva a nagy társaságtól már előbb megtettünk, megtekintvén Kabola Polyánát, illetve annak ásvány-fürdőjét, amely messze vidékre elhíresedett, szép természeti fekvése miatt, hol minket az egyszerűség lepett meg leginkább, mi azonban tekintve azt, hogy e fürdő kinstári tulajdon, alig jöhet számba. Ugyesen van két egymással szemben levő szökő kút úgy egymás irányában állítva, hogy az — egy vizsugárból készült diadal-ívet alkot. Egy más kirándulást a statisztikai és rónaszéki sóbányák megtekintése képezett. Az előbbi a nagy gyűlés tagjaival egy idejűleg szemléltük meg, bámultuk a gothicus ívek merészességét amelyek 73 öl mélyen húzódnak a föld gyomrába, felülről tekintve apró féregként tüntetvén föl az alant valódi hangya szorgalommal munkálkodó elcsenevészedett sóvágotat. Igazán fájdalommal érint látni e beteges arccokat a kik a hosszú élet éveket szakadatlanul egy irányú sófejtés közt szenvedik át azért, hogy az emberiség existenciáját, melynek egyik nélkülözhetlen factora a só, rejtekből előteremtsek.

Tekintve a munka rendességét, nekünk a rónaszéki Ferenc akna jobban tetszett, 100—100 öles teremsterü urmeneteivel, mint az Apafy akna 70 ölet meghaladó kupolájával, melybe ezelőtt 3 évtizeddel befakadt a víz, s mint egy 46 ölynyire emelkedett azóta; ez akna kis csónak segítségével körülhajózható s oly óriási visszhangot reproducál, hogy 2 egész perc szükségeltetik míg az adott hang elenyészik.

Az apró kirándulásokat folyó hó 29-én egy zárulás rekeszté be, miután az ott-maradt természet-vizsgálók a Tisza eredetét s a fa-szállító készülékeket, valamint a Suliguli forrást tekinték meg.

Meg kell említenem végül, hogy Kassa igen

TÁRCA.

Tompa Mihály.

(Irodalmi tanulmány.)

Irtá Ferenczy József.
(Folytatás.)

Mint keleméri lelkész 1849-ben vette nőül Zsoldos Emiliát, kihez haláláig a legnemesebb rokonszenvvel viseltetett. Kévs, hozzáintézett verse legjobban tanúskodik azon páratlan hűség és ragaszkodás mellett, melyet mint derék férj szeretetreméltó neje iránt mindig tanúsított. Egyik legszebb költeménye: „Nőmnek“ (Ö. K. III. k. 305 l.) szépen tünteti fel neje iránti gyöngédségét. A költeményben szomorú reflexiók fordulnak elő. A gyermekei halála fölött folyton bánkodó atya elegendő panaszai ezek, párosulva a legmélyebb vallásos resignatioval. Egyike volt a legnagyobb esapásoknak, melyek Tompa érzékeny lelkét annyira áthatották, gyermekeinek korai elhunytá. Amily határtalan öröm és lelkesedés batja át fia születésekor, oly leverté és búskomorra teszi őt annak halála. „Fiam születésekor“ c. költeménye (II. k. 23. l.) míg egyrészt azon rendkívüli gyöngédség és szeretet hű visszatükrözése, melylyel az érzékeny szívű atya gyermeke iránt viseltetett, másrészt a bánkodó hazafi aggodalmának nyílt kifejezése, mely meghatóan érzeti velünk az akkor alig egy év előtt lezajlott függetlenségi harc folytán szenvedett veszteségeket. Valódi paraenaisis a fiához intézett ezen intelmek. Philosophiai szellem nyilatkozata, melyet nem olvashatunk át anélkül, hogy belőle okulást nem szereznénk. Mily mély bölcseségről tanúskodik e versszak:

szépen volt 10 tag által képviselve, u. m. Klimkovits Béla tanár, Hegedüs Lajos gyógyszerész, Dr. Földváry Béla, Lahner és Orbán B. premonstri kanonokok, Lászy Vilmos, Studinka Gyula, Koncsir Mihály, Molitorisz Daniel, és Grósz kereskedők által, kik is a legjobb egyetértésben képeztek egy fíradhatlan kis csapatot.

Szóval a marmarosiak közül ez ülések után a legjobb véleményvel távoztunk mindannyian, dicsérvén főleg ama jó hazafias érzületet, melylyel itt, e sok ajku nép között váratlanul, de még is találkoztunk.

Y. A.

Az orsz. magyar kertipar-egyesület első alakító vándorgyűlése Pápan szeptember 23-án*

Közgazdasági és kulturai állapotaink mindinkább szöszölő lettek annak, hogy társadalmi életünk háztartásában eddig érzékenyen nélkülözött szövetkezés „Az országos m. kertipar-egyesület“ címén megalakuljon; e célból az egyesületi alapszabályok tervezete értelmében az alólírt alakító ideiglenes igazgatóság az első alakító vándorgyűlést folyó évi szeptember hó 23-ik napjára Pápa városába összehívja, következő berendezéssel. Napirend: szeptember 23-án ismerkedési estély a Casinokertben. 24-én reggel 9 órakor megnyitó nagygyűlés — és a kiállítás megnyitása, — délnél közébed, — délután népnep, — este táncestély. 25., 26. és 27-én szakosztályi ülések és kirándulások. 28-án zárgyűlés. Közgyűlés tárgyai. 1. A nagygyűlés elnöke és titkárnak megválasztása. 2. A közgyűlésnek osztályokra felosztása. 3. Az egyesület alapszabályainak vég-megállapítása. 4. Az egyesületnek megállapított alapszabályai értelmében szervezése. 5. Az egyesület munkássága irányának kijelölése. 6. A szakosztályok által előkészített indítványok tárgyalása. 7. Jövő évi II. vándorgyűlés előkészítése. Kiállítás. A kiállítást a pápai kertészeti egyesület rendezti a pápai jótékony négyelet hozzájárulásával; — óhajtható, hogy az ország minden vidékének nagytermelésre hivatott kertiparagá képviselvé legyen: gyümölcsben (a szőlőt és dinnyét is ideértve) — konyha- és iparnövényekben, mindezek nyersen és feldolgozva (tehát borok, szörpök, izek, aszalványok stb.) — magvakban — és a kertipar minden érdekes tárgyában; — melyek egyenesen Pápara a kiállítás rendezőségéhez küldetni — előleg azonban sept. 15-ig ugyanott bejelenteni — kéretnek. Az egyesület gyakorlati irányánál fogva — ismeretterjesztés céljából — az élvezhető kiállítványok közösen fognak megízleltetni, és pedig: a borok a közébed fölött — a házi-ipar termékei a táncestély alkalmával — a gyümölcsök alkalomszerű bírálatukkor. Kirándulások. Kirándulások tervben vannak: Pusztá Gicz (báró Bézsán), Lovász Patona (gróf Somogyi), Vép (gr. Erdődy Sandor) nagyobb kertészeti tele-

* E valóban üdvös eszmének, a magunk részéről, — bármily meleg ajánlás helyett, inkább — tiszta szívből, teljes sikert kívánunk. Szerk.

„A tudás nem áldás,“ a tudomány hideg
Kutfejenél szomju lelked' szomj öli meg
Ki aranyat keres
A pazar világnak, a jó bányász nemde,
Rongyos és beteges.“

Mély gondolatok, sokat-mondó kifejezések s elmélkedő bölcsesség jellemzik e költeményét, s hozzátehetjük, sötét világnézet meghasonlott kedélylyel, különösen ha az eredeti költeményt tekintjük, amint azt költők a „Forradalmi Emléklapok“ban először közölte. Nem lehet nem idéznem az alábbi két versszakot az eredetiből, mely mély pillantást enged a költő érzelm-forrására, s erős színekben tünteti fel azon satyricus érzelmeket, melyeket a hű világgal szemben keblében taplált. Így szól fiához:

„Felebarátomat én már jól ösmerem.
Sok mérges sebhelyet hordozok;
S éljek egy századig:
Lelkemben irántuk nem terem szarvetet,
De borzalom lakik.“

Az együgyű boldog, és boldog aki vak,
De hogyan szemeid átalpillantanak
Világ- és életen:
Meg kell utálnod azt, és az emberektől
Elfordulsz hidegen.“

Hazafias érzületének nem adhatta volna talán szebb kifejezését mint midőn a haza veszteségére gondolva azt mondja:

Örökséged, fiam, nincs egy gombostűnyí,
És mégis én neked úgy tudtam örülni! . . .
Szülésetek sokan!
Mert annyinak vége, — s e szegény nemzetnek
Olyan sok hja van!“

Eszünkbe juttatja Széchényit, ki még az apagyilkosnak is meg tudna kegyelmezni, mert mint mondja — „Oly kevesen vagyunk.“ Az öröm, melyet fia születésekor érzett, csakhamar búra változik,

peire, a somlyói szőlőhegyre és a közel kisebb kertekbe, míg a helybeli grófi várkert a magasabb kerti művészetet mutatja be. — Az egyesület ideiglenes igazgatósága — közösen a pápai kerészeti egyesület- és Pápa városa kiküldött rendezőségével — gondoskodik arról, hogy ezen tervbevetett tanulságos kirándulások és egyéb épületetes élvezetek a közgyűlés napirendjével összhangzásba hozassanak, — mely berendezésről még elég idején fog az érdekelt közönség a szak- és napilapok útján értesített. Az érdekelt közönség részvételére nézve. A vándorgyűlésen résztvenni kívánó t. közönség — honfiak és honleányok felkérletnek, hogy ebbeli szándékukat — illetőleg az egyetbe való belépésüket — a felvételi 2 frt — és évi tagsági 3 frt, összesen 5 frt díj beküldésével az országos m. kertipar-egyesület ideiglenes igazgatóságánál (Budapesten Frommer A. Herrman cég magkereskedésében) legelőbb f. évi szeptember 15-ig bejelenteni sziveskedjenek, hogy a hazai vasúti és gőzhajózási forgalmi vállalatoknál kilátásba tett mérsékelt utazási kedvezmény élvezhetésére szükséges igazolványok még elég idejében megküldhetőek legyenek, és a megjelenők illő elszállásolásáról eleve intézkedni lehessen. — A kertészettel hazánkban is az értelmiség foglalkozik előszere-ttel, azon értelmi közönség, mely magán munkásságában felismerni kénytelen ama nehézségeket, melyek a kertipar és a jövedelmező kivitel feltételező nagytermés kifejtésének — s az életkérdessé vált befásításnak útját állják, — és átérzeni tudja, egy, minden tehetséget és tevékeny erőt felkaroló egyesület szükségét, hogy az utban-álló akadályok közös erővel és egyesületi tekintélylyel legyőzessenek; midőn tehát ez irányban való testvéries első találkozásunkkal a munka közbőre lépünk, erős bizalmat kell helyeznünk a közrész-vétbe, mert csak ez képes társadalmunk eme ujonszülött életrevaló esemétjét keble melegével oda nevelni, hogy messze majdan kiterjesztett karjái hús árnyában közgazdasági és társadalmi állapotaink szebb életre viruljanak. Kelt Budapesten, 1876. augusztus hó 1-ső napján. Az egyesületi alakító ideigl. igazgatóság részéről: Gróf Zichy Jenő elnök. Frommer Béla, pénztárnok (Frommer A. Hermann cég). Lukácsy Sándor, igazgató.

A magyar kisbirtokosok országos földhitel-egyesülete*.)

(Vége.)

e) Ellenőr. Az ellenőr vezeti a közgyűlés és bizottsági ülések jegyzőkönyveit és viszi az egylet levelezéseit s ellenőrzi a pénztárnokot a kezelési utasítások értelmében.

R) Az egylet felosztása. Az egylet feloszlik és leszamolásra kényszeríthetők, ha hitelezői által az egyleti vagyon s a tagok törzsbetéti tőkéi ellen a törvényes végrehajtás sikertelenül kíséretelt meg.

* L. lapunk 29. számát.

Elsőszüllöttét escesemő korában veszté; a másodikzüllöttet, kibén a család öröme összepntosult, „illetlen kézzel“ akkor „törölte ki a halál“ az élők sorából, midőn beszédes ajkain a szülők annyi örömmel csüngtek. Mélyen lesújtá Tompát a veszteség. Nem is hagyta el busongása haláláig. Számталanszor adott kifejezést efeletti bánatának. Nemes megnyugvással viselte a sors e kemény esapását, de néman tűrni nem tudta, s a leggyöngédebben emlékezik mindig oly nagyon szeretett gyermekéről. „A kedves sirjánál“ szép költeménye (III. k. g. l.) ily szomorú emlékezés visszhangja. Az oly sok reményvel kecsesgető gyermek hainvai sirkővén e bibliai fölírás van: „A virág, mihelyt kinyilatkozik, leszakasztatik és elmúlik, mint az árnyék.“ Lehangothság vett erőt Tompán. Borus fellegek fedék el derült világát: ettől visszhangzott lantja. A családi gyász s a haza szomorú sorsa mélyen illették őt, és csak szomorú hangokat csalhattak elő lantjából. A végzetes 1848, 49-iki évek, melyeknek mozgalmában maga is mint költő és lelkész, tevékeny részt vett, kedvezőtlen hatással voltak a hazaszeretében oly páratlanul gazdag költők lelkületére. Számталanul zengett lantja hazafias verseket, de azon szomorú irodalmi viszonyok, melyek akkor oly általánosak voltak, a censura, nem engedték meg, hogy a költő akként szólhasson amint érezett és gondolkozott. Allegoriákhoz fordult tehát a költő, s amit maga nevében meg nem nevezhetett, amit a szó saját jelentményében el nem mondhatott, azt el mondta képletekben, allegoriákban, melyekről Zilahy azt mondja: „Allegoriái — melyekbe főleg politikai eszméit előszere-ttel öltöztetni szokta — hűség, megkapó párhuzam és kerekesség tekintetében az alakítás nem-mindennapi tökélyéről tesznek bizonyosságot, s irodalmunkban tétova-nélküli elsőséget érdemelnek.“ „Madárfészek“ „Az özvegy gólya“, „A gólyarab fohásza“, „Denevér“, „Bérc és lapály“ fényesen bizonyítják Tompa

Az előbbi e összehívandó gyűlést két harmadának hatik el az egy-

Ha az egy- akár határozatlan levő követelése s mindenekelőtt lélek elégtételnek lékalapból, aztán mind e források zársára, akkor a tagok bármely nából.

Ha egyesül a tartalékalap e alap, illetőleg a fedezése után f. atatik s abból 1/4 alapja javára es részleteihez ar. közt; 1/4 rész e célokra adatik

S) Ellenőr. bíró városokban községekben a minőlfogva az tosnak joga va egylet könyveit kinteni, s kö megarttása fel tározatokat és felügyeleti és ponti igazgatós

Az előleg az egylet üzle mint saját sze tait a kezelési az egyesület i legalább félév endők.

Az egylet mentes pénztá ellenőr ellenza

A ház

Azt mo ben magukn hogy a gye senek.

Első tel legközönséges egyedüli cél minden embe magához s i haszna csaki

A neve jelentősége volna maga sadalmi érnit

hazafias érzü szomorú sor búskomor ley dicsőbb jövő rü költemény inti honfiat, tott mondva „A madár fi majd pedig felett s a g „hogy pusztu hull nemzet melyet lelke a hazáért ve

S o Hazá addig Tompa szavakban a letnek s ha s ihletett sz legmagasztó mondja, ho több szenve a hazaszerve irt költemé lálja, hogy legalább „a csak egy p hatta Léva felolvassott szenvedésű önbizalma ződnek oly mélyreható költészete v misított raj igaz lüktet

Az előbbi esetben kívül csak különösen évégett összehívandó gyűlésen s a megjelent egyleti tagok két harmadának egyező szavazata által határozottatik el az egylet feloszlása.

Ha az egylet feloszlása, akár törvényes úton, akár határozatilag ki van mondva: minden künnlevő követelése az egyletnek rendre behajtatnak s mindenekelőtt az egyesületi és idegen követések elégtételt ki, és pedig először is a tartalékalapból, aztán a tagok törzsbetűti tőkéiből s ha ezekből nem elegendők a terhek tisztánlávására, akkor a kölesönös jótállás alapján, az egyes tagok bármely más ingó, vagy ingatlan vagyonából.

Ha egyesületi idegen terhek nincsenek, vagy a tartalékalap egy részéből fedezhetők: a tartalékalap, illetőleg annak az egyesületi idegen terhek fedezése után fennmaradt része, négy részre osztatik s abból 1/4 rész az egyesület központi tartalék-alapja javára esik; 2/4 rész betűti tőkék befizetett részleteihez aránylag kiosztatik az egylet tagjai közt; 1/4 rész pedig községi jótékony célra, vagy célokra adatik alapítványképen.

S) Ellenőrség. Az egylet rendes tanácsal bíró városokban a városi, egyéb városokban és községekben a megyei hatóság felügyete alatt áll, minél fogva az ezen hatóságok által kinevezett biztossnak joga van a közgyűléseken jelen lenni, az egylet könyveit, pénzkönyveit bármikor megtekinteni, s kötelessége az alapszabályok szigorú megtartása felett őrködni, alapszabályellenes határozatokat és intézkedéseket felfüggeszteni. Ezen felügyeleti és ellenőrzési jog az egyesület központi igazgatósága által is gyakorolható.

Az előleg-egylet igazgatóbizottsága tartozik az egylet üzletkimutatásait, és ugy közgyűlésnek mint saját szerves intézkedéseiről szóló határozatait a kezelési utasítás értelmében időszakonként az egyesület igazgatóságához beterjeszteni, melyek legalább félévenként a hivatalos lapban közzétendők.

Az egyletek pénzkészletei és értékeműi tüzetemes pénztári szekrényekben, a pénztárnok és ellenőr ellenőrzése mellett őrizendők.

A házi és nyilvános tanodai nevelésről.*

(Folytatás.)

Azt mondók a multkor, hogy a szülők részben maguknak nevelik gyermekeiket, de kell, hogy a gyermekek önmaguknak is nevelteszenek.

Első tekintetre ugy látszik, hogy ez még a legközönségesebb és legtermészetesebb, majdnem egyedüli célja az egész nevelésnek, amennyiben minden ember, mint egyén legközelebb van maga magához s így a nevelésnek egész sikere, egész haszna csakis a gyermekre hárul.

A nevelés ezen módjának volna értelme és jelentősége akkor, ha minden ember elégséges volna maga-magának; ha eltekintve minden társadalmi érintkezés szükségességétől ugy állhatna

hazafias érzületét, azon mély bánatot, mely a haza szomorú sorsa által lekére nehezdedt. És ezen búskomor levertségében majd latnoki jóslattal egy dicsőbb jövőt remél, mint az „Uj Simeon“ gyönyörű költeményében (Ö. K. III. k. 151. l.) majd dalra inti honfiát, kiket a vesztéség fájó érzete elnémított mondván: „Fiaim csak énekeljétek,“ mint „A madár fiához“ szép allegóriájában II. k. 3. l.) majd pedig hangosan kesereg a nemzet enyészete felett s a golya által izeni a távolban-bujdosóknak „hogy pusztulunk, vesztünk; mint oldott kéve széthull nemzetünk...“ Hazaszeretet volt jelszava melyet lelkesen hirdetett, s mig Eötvös — szive a hazáért verve, hazát kívánva, — a távolból zengé: „S oh en szeretlek néma bánatodban Hazám! szeretlek könyeid között.“

Hazám! szeretlek könyeid között, lelkes szavakban adott kifejezést a visszafójtott közérzületnek s hazafiúi aggodalmaknak. Vezéri lélekkel s ihletett szavakkal hirdette a hazaszeretetet, azon legmagasztosabb erényt, melyről Kölesy oly szépen mondja, hogy: „egyike a kebel legtisztéletremelőbb szenvedelmének.“ Mennyire hatotta át Tompát a hazaszeretet tüze, szépen kitetszik fia születésére irt költeményének azon versszakából, melyben fájálja, hogy fia (1850-nél) nem előbb született, legalább a szabad nemzetnek — ugymond — hogy csak egy percig lettél volna tagja! Méltan mondhatta Lévy a Kistaludy-Társaság 1869 febr. 14-én felolvasott emlékbeszédében: „Husz évi nemzeti szenvedésünk korszakának fájdalmai és reményei, önbizalma és küzdései, egy költőnkél sem tükröződnek oly hiven és gyakran, oly művésziileg és mélyrehatóan, mint Tompánál, ugy hogy az ő költszete valóban ama gyászos kor meg-nem-hamisított rajzául s versei a nemzet életerének akkori igaz lüktetésül tekinthetők.“

(Folyt. köv.)

az ember a világban, mint az erdőben a fa. — Igaz, hogy első helyen áll az „én“ mindenki részéről; igaz, hogy az ember önmagában cél lévén, így a törvényben gyökeredző egyéni sérthetlenségénél fogva természetszerű kötelessége első sorban saját javán s előhaladásán munkálni, de korántsem kizárólagosan, mert az állami s társadalmi élet eszméjénél fogva az ember egyéni céljai oly szoros összefüggésben vannak az összes emberiség közcéljaival, hogy szinte lehetetlen, miszerint önjava, anyagi és szellemi előhaladásának munkálásával egyszersmind a társadalom közcéljain — ha talán öntudatlanul is — ne munkálódjék s így egy-egy követ ne gördítsen a társadalmi élet nagy épületéhez. — Azonban e helyen eltekintve mindettől, minden embernek természetszerű ösztöne, de kötelessége is az önfenntartás.

Mint minden élőlénynek, ugy az embernek is már természetébe van oltva azon ösztön, hogy a testi szükségének fedezésére szolgáló eszközöket bármilyen módon megszerezze. — De mig az állat neki-ront annak, ami testi szükségét, érzeit kielégíteni látszik: addig az ember csak a társadalmi élet eszméjén alapuló s a törvény keretei közé szorított s szabaddalmazott módon szeresheti meg mindazt, ami testi szükségének fedezésére szolgál, milyenek: étel, ital, ruházat, vagyon, pénz stb. — Azért nem cselekesznek fölösleges, vagy épen hiábavaló dolgot a szülők akkor, a midőn szintén kötelességöknek ismerik a házi nevelésnél, amennyire tehetségökben áll, közölni gyermekeikkel mindazon szép és jó lelki-tulajdonokat és testi ügyességeket, amelyeknek — szerencsére — talán birtokában vannak, hogy gyermekeik netalán kellő tanodai nevelés hiányában is képesek legyenek az életben könnyebben boldogulhatni s a netalán kisebb, vagy nagyobb mértékben elnyomuló bajokkal megküzdni. — Anyagi jólétünk a sors hatalmában van; gazdagság, vagyon, pénz, mind oly dolgok, melyeket az idő megemészt, amelyekből bármely pillanatban elemi csapások, vagy rosszakaratu emberek által megfoszthatatunk; de tudomány, művelt ész, képzettség, lelki jóság stb. oly kincsek, melyeket senki tőlünk el nem rabolhat; oly szellemi tőkék, melyek kamatozása által menedéket, kenyeret talál a kárvalott szerencsétlen.

Fejtsék ki a gyermekben már a házi nevelés által azon lelki erély, hogy hovatovább saját „én“-jének a kellő, az őt megillető helyet kizemelhesse, azt a társadalomban készültége által elfoglalhassa s megtarthassa, szóval egyéni érvényre teheszen szert. — E célból szükséges, hogy a gyermekekben már a házi nevelés által költessék fel s szilárdítsák meg egyszersmind a kellő önérzet, távol az önhittség, hiúság, vagy épen a mások irányában lenéző keveltség legkisebb látszatától is, szemelőtt tartva minduntalan amaz életbölcséset, hogy nem a világ alkalmazkodik az emberhez, hanem az embernek kell tudni magát alkalmazni a társadalomhoz. — Azért neveltsék a gyermek már otthon, szülei házában, hogy az sem többet, de kevesebbet se lásson magában, mint amennyi. Neveltsék a gyermek úgy, hogy életét, egészségét, mint Istentől nyert jót, őrizze, megbecsülje, kímélje; hogy testi s szellemi erjét s tehetségét a célirányos, munkás élet szolgálatában használja fel. — (Megemlítendő itt és kárhözható az öngyilkosság, a párhaj, mint a társadalmi élet egyik legnyomorultabb kinövése s alkotmányos törvényeink ignorálása, mely az ipar-lovagias középkorban megjárhatta, de nem a művelt XIX-dik században).

Az egészség megóvása tekintetéből szükség, hogy a gyermekek az időhöz alkalmas ruházattal ellátassanak; hogy különösen a télnek az egészségre károsan ható szigora ellen véde legyenek.

Nem különben gondoskodva legyen a házi nevelésnél a gyermekek részére az ételek megválasztásáról is. — Ez is sokak előtt (tisztélet a kivételeknek) sokkal közönyösebb körülmény, sem hogy arra kellő gondot fordítanak. És miért? Mert nem tudják, hogy az ételek is nagy befolyással vannak a véralkatra, testi szervekre, sőt a szellemi tehetségekre is. — Azért mindenképp felelősséget veszünk a tulságos fűszeres ételek, valamint a kábító szesz italok élvezetétől, ugyszintén a dohányzástól, melyek mindannyian rongálólag hatnak testi és lelki fejlődésükre.

Egyáltalában éber gond és figyelem fordítandó arra, hogy a gyermek korát ne anticipálja semmiféle irányban, mert ez a legveszedelmesebb a gyermek kedély-világára nézve, ami előbb-utóbb keserűen szokta magát megboszulni.

„Rend a lelke mindennek!“ Oly élet-elv ez, mely úgy a fizikai, mint a szellemi világban legnagyobb horderejűnek bizonyult be. Csak rend mellett állhat fenn minden; ez elevenit; ennek ellenkezője, a rendtelenség már magában léleköl. — Azért misem kívánatosabb, mint gyermekeinket korán rendre szoktatni ugy öltözetükben, mint egyéb dolgaikban.

A rendnek egyik nyilatkozata a tisztaság.

Aki ruházatában tiszta, aki testét tisztán szereti tartani, annál bizton következtethetünk a lélek tisztaságára is. — A tisztaság egyik föltétele az egészségnek is, és ez az, ami legelőször képes mindenkinek rokonszenvét, vonzalmát, szeretetét megnyerni, mig a rondaság, mely valódi betegség, undorítólag s visszataszítólag hat az egészséges izlésre.

Ha az utcán meglátunk egy gyermeket, akitől sugárzik a tisztaság — és látjuk ismét ennek ellenkező kiadását; ezekről bizton következtethetünk az otthon, a családnál uralkodó rendre is; élő bizonyítványul szolgál mind a kettő. Tisztaság iránti szeretetre szoktassuk tehát korán gyermekeinket, hogy olyanok maradhassanak egész életükön át.

„A hazugság minden rosznak a kezdete!“ Igazmondásra, az isteni igazság melletti rendületlen megmaradásra is korán tanítsuk a gyermeket; ez az út és mód az, mely egyedül képes következetes és szilárd jellemet nevelni, amely nem retteg még akkor sem, ha Damokles kardja fog feje felett lebegni s bármilyen viharos-felleje borítsák is élete egét.

Kövér János.

(Folyt. köv.)

Nyilatkozat.

Az „A. k. Közlöny“ ifju munkásai városunk tanügyét azzal vélik leginkább emelhetni, hogy a tantestületek egyes tagjait alaptalan támadásokkal tetézik.

Egy idő óta alólirottat tüzték ki támadásaik céltáblájául.

Miután e lap aug. 31-iki számában a „Különféle“ rovat alatt foglalt közlemény, eltekintve annak személyeskedő voltától, városunk iskoláinak jó hírnevét a legérzékenyebb oldalról támadja meg: indítatva érzem magamat a nagyérdemű közönség tájékoztatására kijelenteni, hogy midőn az ezen közlemény alapját képező s előttem egészen ismeretlen vád megvizsgálására az illető hatóságokat fölhivtam, egyuttal a városunk tanügyére oly káros befolyást gyakorolható eme közlemény szerzője ellen a törvényes lépéseket is megteszem.

Schaller Ernő,

a kassai közs. elemi iskolák igazgatója.

V e g y e s e k .

— Ő cs. és ap. kir. Felsője a széplaki róm. kath. felekezeti iskola helyreállítására magánpénztárából 100 frtnyi kegyadományt legkegyelmesebben engedélyezni méltoztatott.

— Ő cs. és ap. kir. Felsője f. évi aug. 21-én kelt kétrendbeli, legmagasb kéziratában az elsőben Simonyi bárót a földmivelés-, ipar- s kereskedelemügyi magyar ministerium vezetésétől véglegesen fölmenteni — a másikkban pedig annak ideiglenes vezetésével Trefort Ágoston vallás s közoktatási ministert kegyesen megbízni méltoztatott.

— József nádor születésének százados emlék-ünnepélyét a főváros f. hó 3-án nagy ünnepélyllyel ülte meg.

— A magy. kir. belügyministerium 37629. szám alatti rendeletében felhívja a törvényhatóságokat, hogy illető közegeit díszmü arukkal s egyéb cikkekkal hálólok számára adandó kisorolási engedélyek kiszolgáltatásától felelőségük hangsúlyozása mellett haladéktalanul szigoruan tiltsa el, annál is inkább, mert az illető közegek ezen említett engedélyek kiadása által nemcsak súlyos szabályellenességet követnének el — illetvén ez engedély kiadási joga egyedül a bel- és a pénzügyi ministeriumokat — hanem az államkincstárt is lottó-jövedékében tetemesen megkárosítanak.

— A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium f. évi september hó 20-ág tartó pályázatot hirdet azon három ösztöndíjas hely betöltésére, melyek ő Felsőjének 1857. évi maj. 18-án kelt legfelsőbb elhatározásával magyar- és erdélyországi ifjaknak a festészetben, szobrászatban és építészetben a bécsi képzőművészeti akademiánál leendő kiképzésére 420 frttal alapítottak.

— Örömmel utasítjuk t. olvasó-közönségünket jelen számunk hirdetési rovatának azon tudósítására, mely szerént a kassai gazdasági tanintézet másodévi tanfolyama october elejével mulhatlanul meg fog nyitattni. A legnagyobb meglepéssel constaltunk, hogy azon fellevésünk, mikép a kormány minden lehetőt megtesz, hogy a megnyitás akadályai legyőzetessenek, — ily módon igazolt-nak bizonyult, amennyiben a kormány a megnyitást csakugyan elhatározta s annak eszközése iránt — mint a hirdetés is mutatja — már intézkedik is.

— A helybeli gazd. tanintézetnél az — újabban elrendelt s az eredeti szervezettől eltérő be- rendezés által föltételezett — tanszemélyzet —

mint lapunkat értesítik — következőleg egészített ki. Athelyeztetett ide Debrecenből: Sissovich Károly r. tanár és Bukureszta János segédtanár, minckintén eddigi minőségökben. Ezenkívül ki-neveztetett segédtanárrá: Szentkirályi Akos. Még egy segédtanár, illetőleg irodatiszt legközelebb várható kineveztetésével a tanszemélyzet egészen teljes lesz.

— *Trefort minister* külföldi utazását az imént végbement miniszterválság megzavarta. Szeptember közepéig volt szándoka Párisban időzni, s már visszatért a fővárosba. Utja így is érdekes volt. Megtekinté a müncheni kiállítás, meglátogatta Stuttgartot, Reilinget, Strassburgot; volt Párisban, Metzben Heidelbergben. — visszatutazása alatt a Brenneren a dél-tyrői Ampezzo völgybe ment, hol a még be nem takarított gabona egészen hóval volt borítva. A minister jó egészségben érkezett meg felhalmozódott nehéz teendői közé. (N. H.)

— *Jótekonysági művelői hangverseny.* Szeptember hó 9-én a városi színházban a helybeli jótekonysági egyesület a szegények- és az árvaház javára hangversenyt rendez, melynek igen érdekes műsorozatát van szerencsénk előlegesen közölni. Első szakasz. Bevezetésül: „Mozart nyitány.” A kitűnő mester műveinek részleteiből összeállította Souppé. Előadja a Hajek karnagy ur vezetése alatt álló, Schmerling lovag nevét viselő 68-ik számú gyalogezred zenekara. 1. a) „Liebeszauber” Schumann Klárától; b) „Rastlose Liebe,” Schubert Ferentől. Huszka János ur zongora kísérete mellett éneklő: Semsey Jenőné, szül. gf. Csáky Irma urnő. 2. „Változatok és rondeau,” Herztől. Zongorán előadja: Metzner Berta és Ratkovszky Róza urhölgyek. 3. a) „Frühlingslied,” Mendelssohntól; b) „Lied” Rubinsteintől. Huszka János ur zongora kísérete mellett éneklő: Rónay Paulina urnő. 4. „Abraud és bolero,” Berióttól. Hegedűn és zongorán előadja: Elischer Albert és Károly urak. Második szakasz. Bevezetésül: „Egyveleg,” „Bánk-bán” operából, Erkelről. Előadja: a Hajek karnagy ur vezetése alatt álló, Schmerling lovag nevét viselő 68-ik számú gyalogezred zenekara. 5. „A holt költő szerelme.” Zenésített költemény. Irta Jókai Mór, zenéjét szerző Liszt Ferenc. Huszka János ur zongora kísérete mellett szavalja: Lászy Vilmosné urnő. 6. „La Biondina,” Gounodtól. Huszka János ur zongora kísérete mellett éneklő: Semsey Jenőné, szül. gf. Csáky Irma urnő. 6. „Tannhäuser - nyitány,” Wagnertől. Zongorára áttírta Liszt Ferenc. Előadja: Dick Karolina urnő. Záróképek: „Magyar népdalok.” Huszka János ur zongora kísérete mellett éneklő: Rónay Paulina urnő. — Jegyek ezen előadásra előre kaphatók Maurer A. ur könyvkereskedésében. Alsó-páholy 4 frt. — Felső-páholy 3 frt. — Zártszék 80 kr. — Számzóthely 60 kr. — Földszinti állóhely 50 kr. — Karzat 20 kr. — Kátonajegy a földszintre 30 kr. — Gyermekek a földszintre 20 kr. — Egy program 10 kr.

— *Az iskolaszék m. hó 30-i* gyűlésen a tanügyi bizottság azon javaslata, mely szerint minden iskolai épületben legyen — nem is igazgató — de vezértanár s a tulajdonképi igazgatást maga az iskolaszék, illetőleg állandó tanügyi bizottsága, kezelje, szerencsésen megbukott. Az elemi iskolák igazgatása egy kézben hagyott. De a polgári tanoda vezetése is végre-valahára elkülönített az iskolai-széktől. Megválasztották a polgári tanodához igazgatóul Mártonffy Márton; az elemihez pedig Schaller Ernő, eddigi igazgató. Helytelenítjük, hogy ezuttal is ismét csak az igazgatósági-ideiglenesség nyerte meg az iskolaszék tetszését. Alkalmilag majd ráterünk az innét származó inconventiák körvonalozására. (Hiszszük, hogy a tanügyre káros emez inconventiák elhárítását maguk a magasabb tanhatósági közegek is szívőkön hordják, sőt maga a kormány is lehetőleg előmozditandja. Szerk.)

— *A tanügyi bizottságnak* a plebániái hivatal folyamódványa folytán tett abbéli indítványa, hogy a gyermekek tanítók által kísértessenek isteni-tiszteletre s a tanítók a templomi fegyelem fenntartásában a hitelemzőket segítsék, mint fontos paedagogiai rendszabály a kellő rend és fegyelem érdekében az iskolaszék részéről csaknem egyhangulag elfogadtatt.

— *A városi községi iskolaszéknek* a polgári tanodánál levő egy tanítói állomás betöltése végett választó gyűlése e hó 2-án tartott meg új tanfelügyelőnk, dr. Verédy Károly elnöklete alatt. Az iskolaszék elnök Szikay Lipót, bemutatta őt az iskolaszéknek, mire a tanfelügyelő, hangsúlyozván, hogy ártirt ugyan már eziránt az iskolaszékhez, kijelentette, hogy ez alkalmat is fölhasználja arra, bár ez napi rendre kitűzve nincs, mikép az iskolaszéknek támogatását kikerje teendői teljesítése körül. Az iskolaszék rövid felszólalását szíves éljenzéssel fogadta. Felolvastatták a pályázók kérvényei, közé-tétetett a tanügyi bi-

zottság véleménye s a pályázó 12 folyamodó közül nagy többséggel Geöcz Károly választott meg a természetrajz ny. r. tanárául azon kikötés mellett, hogy hiányzó képesítvényét a kiszabandó határidőig megszerezni el ne mulasztja.

— *Egy nem-örvendetes intézkedést* is regisztrunk kell. Nem mulaszthatjuk el azalkalommal kifejezést adni azon körülménynek, hogy ez intézkedés sokakat igen kellemetlenül érintett és érint. Értjük az iskolaszék állandó tanügyi bizottságának azon helyesen egyáltalában nem indokolható tényét, mely szerint, dacára, mikép az utolsó iskolaszéki gyűlés azon elvet szentesítette hogy az egyes tanítók elhelyezésénél a *váltakozó rendszer lehetőleg* alkalmaztatni fog, a tanügyi bizottság mégis oly egyéneket, kik közbizodalomnak, közelismerésnek örvendenek s kik több éven át kifogástalanul s igen jó sikerrel tanítottak ugyanegy osztályt, a negyedik évre nem hagyta meg ugyanazon osztályt, de nem is bizta az első osztályt kezelésükre, hanem a 3-ik vagy 2-ik osztályhoz rendelte. A váltakozó rendszer megköveteli, mikép kiki a maga osztályát fölvigye az utolsóiglan s aztán újból kezdje az első. Azt föltételezni sem merjük, hogy az iskolaszék oly tanítókat is választott legyen, kikben e részben bizni nem lehetne. Sőt ha netalán mégis ily eset forogna föl; nézetünkhöz képest, alsóbb osztályok, melyek mindenestre nagyobb paedagogiai tapintatot igényelnek, az ilyenekre egyúttal csak annál nagyobb aggodalommal is bízhatók, mint a felsőbbek. Mi az intézkedés megváltoztatását sürgetjük. Most még nem késő. Az intézkedés fenmaradásának ártalmát a gyermekek netáni hátramaradásában okvetlenül maga a népoktatás ügye fogja legsajnosabban érezni.

— *Muzeumunkat* (a felsőmagyarországit) a nemzetközi anthropologiai és archaeologiai congressuson: Bárczay Ödön elnök, Dr. Horváth Géza és Dr. Óváry Pál fogják képviselni.

— *Városunk* igen megélenkült. Az iskolai év kezdetével a fiatalok szokott módon koncentrálódnak az intézetek látogatása végett. Kiváló főgymnasiumunknak ezévbén is nagyszámu contingense lesz. Itt ez intézetben a tanév szeptember elsején tartott ünnepélyes isteni-tisztelettel nyitott meg, melyet a főigazgató ó nga mutatott be az urnak, könyörögve a segítő isteni-malasztért. A tanári testület teljes díszben, s az ijeség nagy számmal volt jelen azalkalommal az akademiái templomban.

— *Földögh Vilmosné*, szül. Holzinger Anna asszony, a helybeli igényeknek megfelelően, azon tervet, hogy célszerűen berendezett nőnevelő intézetet nyit, e napokban foganatosította. A beiratások ez intézet növendékei sorába naponként 9—12-ig délután 2—4-ig tartanak. Midőn ez új intézetre a t. c. szülők figyelmét felhívjuk, egyúttal kívánjuk, hogy vállalkozónó fontos törekvéseit siker koronázza, mi nem fog elmaradni, ha a tanterv helyes megállapítása, a tanterv megválasztása- és összeállításában, kellő szakavatottsággal, valamint az intézet kívánatos fölvirágoztatásában s jó hírnevű-tételében a kezdet nehézségeivel megküzdni kész elhatározással, ernyedetlen buzgalommal és serény kitartással fog mindenben eljárni. Az intézet helyisége a Kovács utca 16. sz. a. ház. hol a beiratások is eszközöltetnek. Bővebb fölvilágosítást nyílt-téri rovatunk idevágó közleményében találni.

— *Az érdeklődőket* van szerencsénk figyelmeztetni, mikép a „felsőmagyarországi kölcsönös hitel- és takarékszövetkezet” mult évi mérlege, valamint az igazgatósági és a felügyelő bizottsági jelentések az egylet helyiségében (Fő-utca, Szilcz-ház) közmegeköszintésre ki vannak állítva. Ki belőlők tudomást meríteni ohajt, a délelőtti hivatalos órákban azok érésben rendelkezése alá adnak.

— *A közigazgatási bizottságok* közelebb megkezdik működésüket. A belügyminister elrendelte, hogy azon törvényhatósági gyűlések, melyek a közigazgatási bizottságok tagjait megválasztják, a szeptember 20-ától 30-ig terjedő időközben tartandók meg; a közig. bizottságok pedig oct. 2-án kezdjék meg működésüket. Szeptember közepén a belügyminister nagy értekezletet tart, melyre több főispán s a budapesti főpolgármester hivatalosak. „P. N.”

— *Az országos nőképző-egylet* f. é. május 14-iki közgyűlésén kimondatott ama határozat, mely szerint megbízott az egylet elnöksége egy értekezlet összehívására azon célból, hogy egy országos egylet alapítása eszközöltessék, melynek tagjai szükségleteiket, amennyire lehet, hazai iparkészítményekből fedezték. Az értekezlet f. évi sept. 27-én d. e. 10 órakor Budapesten a megyeház nagy termében fog megtartatni, melyre a nőegyleteknek képviseltetését és a hazánk anyagi jólétére döntő befolyásu ezen ügy minden egyes pártolónak szives megjelenését tisztelettel kéri az orsz. nőképző-egyleti elnökség.

— *Budapesten* több orosz. tiszt, kik Szerbiába utaznak, rendőrileg letartóztatott. Minthogy azon-

ban a letartóztatottak mind el vannak látva a genfi kereszttel, tehát semlegeseknek tekintettek, m. hó 30-án szabadoknak nyilvánítottak, vissza, kapták utleveleiket és fegyvereiket s elhagyták a rendőri hivatalt.

— *Az orvosok* s term. vizsgálók m.-szigeti nagy gyűlésen Várady Gábor a többikőzt népképzésünk s népoktatásunkra vonatkozó következő nyilatkozatot is tett ott-tartott beszéde folytában. „Vajha — ugymond — minden népképzés alaposan ismerné az ember természetrajzát; ez volna a nép- és közép-iskolában az egyik legbiztosabb eszköz arra, hogy egészséges, erőteljes emberek uveltessenek a társadalomban.”

— *Hézagpótló vállalat.* A magyar naptár-irodalom elég gazdag nemcsak a különféle nép- és szak-naptárakban, hanem encyklopedikus tartalmu képes naptárakban is, csak egy osztálynak nincs mag a maga évkönyve, az intelligencia azon részének, mely komolyan foglalkozik a politikával. E hézagot betölteni lesz hivatva Toldy István új vállalata: „Hungária. Politikai évkönyv és naptár 1877-re” mely e napokban már sajtó alá ment s október első felében meg fog jelenni. Célja a politikai tudományok időszaki művelését a politikai ismeretek népszerű terjesztésével összekötni, s egészben véve a közönséges naptár-irodalomnál tartalmasabb és élvezetesebb olvasmányt szolgáltatni az értelmes közönségnek. Tartalmából, melyben egy napi politika gyakorlati szükségsei, mint a politikai kérdések tudományos oldala tekintetbe vétetnek, kiemeljük a következőket: — Az évkönyv első, vagyis naptári részét, mely az 1877. év tulajdonképi naptárát s egyéb tudnivalókat tartalmaz, egy rövidre vont de pontos politikai névtár követi, mely a magyar alsó és felsőház tagjainak névsorát, az összes europai államok uralkodóit s kormányait stb. foglalja magában, némely hasznos statisztikai adatok kíséretében. A kötet évkönyvi részét az „év története” nyitja meg (1875. szept. — 1876. szept.) Acsády Ignációl. Ezt követik: „Az europai államok pártjainak ismertetése” Grisza Agosttól, megtoldva a főbb külföldi hírlapok jellemzésével, mi a hírlapolvasóra nézve kényelmes tájékoztató lesz a külpolitikában. A közel jövőre nézve különös érdekel fog birni „Az europai államok hadereje”, a legújabb adatok nyomán ismertetve. Márkus M.-tól. Keleti Károly az idej „statisztikai congressusról”, Pulszky Ferenc a „Keleti kérdésről” ír az évkönyvbe egy-egy tanulmányt; Lánczy Gyula az év közigazgatási törvényeit fogja benne szakszerűen ismertetni. — Dolgozatokat írték még Rákossy Jenő, Salamon Ferenc, Vadnai Károly s mások.

— Vettük *Parragh Gábornak* Budapesten a komlókertben, a megyeház átellenében levő borkereskedése tárgyában a szerkesztőségünknek legközelebb beküldött tudositást, melyből közöljük a következő részleteket: Husz esztendője elmult, mióta Parragh Gábor szőlő- és borügynök érdekeit mind elméleti, mind gyakorlati téren mivelni mint egyedüli életelejét, s a gyakorlati téren rég eljutott a közönség azon méltányoló elismerésére: „Ha jó bort akarsz inni, menj Parragh-hoz.” E hosszú idő alatt eléggé alkalma volt észlelési és tapasztalatai alapján megismerni hazánk összes borterményeit. Ez ismeret alapján határozta el magát megállapodásra, birtokvételre a Balaton mellékén; még pedig ott is a budaesoni hegyvidéken. E hegyvidék borait ismeri hazánkban bő termésük és nagy mennyiségük mellett olyanoknak, melyek eddigi szokások árak mellett leginkább kielégítők. Vékonyok, kellemes ízűek és zamatauk, magas szesztartalmuak, könnyű kezelésűek, gyorsan fejlődők, s biztosan szállíthatók; és a gyomorra s életrendi hatásukra nézve jótékonyak. E borok képezik első-, második- és harmadrendű minőségükben üzlete alapját. Ezenkívül tart somlyói ó kifejelett borokat, melyekről jóformán elmondhatni, hogy hazánk legnemesebb táblaborai. Továbbá van pincéjében jelenleg 1858-iki érmelléki bakator, és 1848-iki igen nemes és avas neszemlyei bor. Tokaj hegyaljai borunk, a föld minden borainak királya, realis üzletből sem maradhat ki, de háztartásunkból sem hiányozhatik, részint a magasztos élvezet, részint életrendi hatása tekintetéből: mert minden borok között a legtöbb villó és borolaj tartalmánál fogva különösen erősítőleg hat az idegekre; azért gyenge idegzeteűeknek, vagy betegségből lábadozóknak különösen ajánlatosak régi tokaji asszu és Aszuca-Szamorodni borai; valamint ez utóbbiak pecsenye-, és az előbbieket esemege-borul. Vörös borokból, gazdag esersav tartalmánál fogva bizonyos célokra tartja s ajánlja a középfinomságu egri bort; nemes voltaért és könnyen ihatóságáért a visontait; és legnemesebb tulajdonaiért és a ménesi vörös bort. Csak egy próbavásárlás is mindenkit meggyőz üzlete realitásáról, puritan borkezeléséről, mérsékelt áráiról. Többek nyilatkozata folytán, felkéri azok becses előrecézését, kik a következő szűret alkalmával édes-mustot ohajtanak tőle, vagy általa

kaphatni, hogy ily a mult évbén te alapján. Borai és használja a Spol feladata épen a Azon t. megren horókban kíván Tapoleán és Kis vagy készthelyi A Pethő-és tár szeresen készítet becses figyelem ajánlja azon b palackos; vagy tart készletet a Badaesoni I II

Somlyói Tokaji asszuca

1. NB. 10 üveg v 2. NB. Lada és váltattak. 3 NB. Ajánlja a t. c. k. kert” vendéglőj házias készítésű legkisebb mérté ban az egyetlet naponként este kozást eszközöl volna előadásai alapja s létjog vagyunk mind magyar népzet játszik.

— *A S* les osztályai n kat. A büntü hogy az állam pótlásához, kil galati fogság

— *A pá* gon emlékezik hogy az embe üléseznék. Le ségét s azt dításának nev congressus ta megbirkozhas ment vendégs

— *A no* értekezletet t zonyosnak lát a diplomatiái Montenegro Tegnapi nyila

kaphatni, hogy illet kellő mennyiségben készíthesse a mult évben tett és maig is sikeres kísérletei alapján. Borai és üzlete biztosítása céljából ezután használja a Spolarits-féle borhevítő gépet, melynek feladata épen a borok érlelése és conserválása. Azon t. megrendelők, kik nagyobb mennyiséget hordókban kívánnak, egyenesen Balaton-mellékén Tapolcán és Kis-Órsön lévő pincéiből a deveeseri, vagy készthelyi állomásra szállítva is kaphatnak. A Potheo-és társai-féle gyártmányt tartja és ajánlja szívesen figyelembevételre. Különösebb figyelemre becses figyelembevételre, mely szerint 10 itcés ajánlja azon berendezését, mely szerint 10 itcés palackos; vagy 10 pintes üveges ládába folyvást tart készletet a következő kedvezményi árak mellett:

Badaecsoni I. 10 pintes üveg ládával 5 frt.
 II. " " " " " 6 " "
 III. " " " " " 8 " "
 Somlyói " " " " " 10 " "

Tokaji aszuceza 10 palack ládával 10 " "
 aszabor vegyesen, 10 palack ládával 25 frt.

1. NB. 10 üveg vételnél a láda külön nem számítatik.
 2. NB. Láda és üvegek épen és tisztán 1 frttal visszaváltatnak. 3 NB. Hordók beszerzési áron számítatnak. Ajánlja a t. c. közönség becses figyelmébe. „Kömlő-kert” vendéglőjét, hol ebédre és vacsorára magyar házi készítésű ételkkel és bármely borából a legkisebb mértékkel is szolgál. Ajánlja a fővárosban az egyetlen egy „magyar daltársulatot”, mely naponként este előadásokat tart; kedélyes szórakozást eszközöl anélkül, hogy aljas, vagy frivol volna előadásában. A magyar daltársulatnak létalapja s létjoga van, eziránt némileg kötelezve vagyunk mindnyájan. Előadások-közben rendesen magyar népzene s ez-ido szerint Patikáros Miska játszik.

— A Salzburgban tartott német-jogász gyűlés osztályai m. hó 29-én fejezték be munkálataikat. A bünygyi osztály amellel nyilatkozott, hogy az állam járuljon hozzá oly személyek kárpótlásához, kik saját hibájokon kívül voltak vizsgálati fogságban.

— A párisi „La Liberté” rokonszenves hangon emlékezik meg Budapestről azon alkalomból, hogy az embertani és statistikai congressusok itt ülésének. Leírja Budapest fekvését, nagyszerűségét s azt a civilisatio egyik legszebb hódításának nevezi a „puszták homokján.” A két congressus tagjainak sok szerencsét kíván, hogy megbirkózhassanak a magyarok minden érdektől ment vendégszeretetével. „P. N.”

— A nagyhatalmak képviselői m. hó 31-én értekezletet tartottak Belgrádban Karzoffnál. Bizonyosnak látszik, hogy Risztics dupirozni akarta a diplomatiát; legalább az a kijelentése, hogy Montenegro békét akar, szándékos ámitás volt. Tegnap nyilatkozat jött Nikitától, melyben ez pa-

naszkodik Milan eljárása miatt s elutasít magától minden felelősséget. Amig Risztics lesz kormányon, szó se lehet komoly, becsületes békealkudozásról, bár ő ismételtelen kijelentette, hogy ő nélküle Szerbia meg nem állhat.

Irodalom.

Az „Uj Idők”, e kiváló gondnal szerkesztett szépirodalmi lap 35-ik száma következő érdekes tartalommal jelent meg: Szabadi Frank Ignác (életrajz, képpel). — Betegen (eredeti költemény), Aradi József. — Epigrammák és gnómák (idegen költőkől), Farkas Antal. — Egy gyorskocsi belseje. (Scuvestre Emil elbeszélése). — Az elveszett elégia (rajz), Prém József. — A szegedi napok jelentősége, Vajda Viktor. — A szárnyak (Michelet után). — Irodalmi, társadalmi és művészeti hírek. — A borítékon, Hymen, számrejtvény, képtalány, szikrák stb. Előfizetési ár negyedévre 2 frt 10 kr.

— (S) Vettük a Péterfi és Vajdady urak által szerkesztett „Nyelvtani példatár” a népiskola III-ik osztálya számára: című kiadványt, s elmondhatjuk róla teljes joggal, hogy igen tapintatos szakavatottsággal van írva s népi iskolai használatra egészen alkalmas; miért is csak melegen ajánlhatjuk néptanítóink figyelmébe! Megrendelhető e tankönyv példányonként 30 krért Légrády testvéreknél Budapesten.

— A Földmívelési Érdekeink” 36. számának tartalma: uti napló. Francziország. XII. Kvassay Jenő. — A m.-frankfurti lóvásár Pulay Kornél. — Angolország lótenyésztése. V. Bornemissza Zoltán. Gazd. tanintézetek és tanügy. (Gazd. tanintézetek hallgatói és az egyéves önkéntes hadiszolgálat kedvezménye. A selmeczi m. kir. bányász-és erdész-akademia.) — Gazdasági tudósítások. (Mosonmegye.) — Szakegyletek működése. (Országos erdészeti-egyesület. A sopronmegyei gazdasági egyesület. A biharmegyei gazdasági egyesület. A Somogy megye lenyeltóti gazdasági kör.) — A „Borászati Lapok.” — A „Falusi Gazda.” — Bel- és külföld. (A szegedi kiállítás. A földadókataszter. Arab vértelfrítés az államméneseben. Mezei rendőrség hiánya Poroszországban. Colorado burgonyaféreg Európában. Shirriis square head buza. A Reimann-féle burgonyakeményi mérő. A nagy-kanizsai gabona- és borvásár. A nemzetközi statistikai kongressus. Nagyvárad vasárnapi kiállítás. Sáska-calamitás.) — Pályázatok. (Erdőgyakornoki állomások.) — Kiállítások, versenyek, ülések, előadások határnapjai. — Szerkesztői üzenetek. — Üzleti hírek. — Hirdetések.

Piaci árjegyzék.

Szeptember 2-án 1876.

A tárgyak nevezete	I. oszt.	II. oszt.
Egy 8 1/2 zsemlye	2	—
abajdóc kenyér	16	—
rozsa kenyér	14	—
márhahús	46	44.40
borjúhús	52	48
báránnyús	32	—
sertés hús	60	—
szalonna füstölt és nyers	88	84.70
patens gyertya	72	—
öntött gyertya	68	—
szappan	50	—
tojás	21	2
mák	45	40
vaj	88	84
sertészsír	88	84
Liszt 1 3/4	16	15
Borsó 1 1/2	13.60	13. —
Lenese 1 1/2	16	12
Paszuly 1 1/2	8. —	7.40
Aszalt szilva 1 1/2	12	10
Ólított dara 1 1/2	6.40	6. —
Tatárka 1 1/2	11. —	10. —
Burgonya 1 3/4	16	13
Búza 1 3/4	9.60	9. —
Kétszeres 1	14	12
Rozs 1	10. —	9.20
Malátáarpa 1	14	12
Arpa 1	2.40	2. —
Zab 1	8. —	7.60
Kása 1	5.60	5.50
Kukorica 1	3.40	3.20
Spiritus 1 1/2 á 100 Tralles	3. —	2.70
	8.60	8.40
	5.80	5.60
	— .31	— .31

Tulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Klekner Alajos.
 Főmunkatárs: Dr. Szemák István.

Nyílt tér. *)

Van szerencsém t. c. szülők és gyámokat figyelmeztetni, hogy szept. hó 1-én Kassán, Kovács-utca 16. sz. a., a Klekner-féle házban, egy

leány-tan- és nevelőintézetet

nyitok meg, a hol leánygyermek a hatodik évtől kezdve fölvetetnek. Az intézet hat osztályra lesz fölosztva. Tüzetesebb tudósítást ad az intézet vezetőnöje és a program.

Eördögh Vilmosné, szül. Holzinger Anna.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

H I R D E T É S E K.

„PANNONIA”

könyvnyomda és kiadó-részvénytársaság Kassán.

Ajánlkozik minden e szakba vágó munkák leggyorsabb és legolcsóbb elkészítésére. Megrendelhetők minden nyelvű munkák, falragaszok, körlevelek, számlák, táblázatok és részvények látogató-, esketési-, eljegyzési- és meghívó-jegyek,

levélpapírok névvel és kezdőbetű-nyomással (monogrammm) minden színben.

1000 levél-boríték kereskedők számára 3-5 frt.

Továbbá elfogad hirdetéseket a

„PANNONIA KÉPES NAPTÁR” számára,
 a melyek lehetőleg legolcsóbban fognak számittatni.

Árverési hirdmény.

A kassai kir. telegkönyvi törvényeknek 1875. évi 9319. szám alatti végzése folytán alólított kir. törvényeségi végrehajtó által közhírré tétetik, miszerint a kassai takarékpénztár felperes részére öv. Kárpács Józsefnek kassai lakos alperes ellen a kassai 475-dik számú telegkönyvben foglalt ingatlan vagyon 1876. évi augusztus hó 26-ik napjára kitűzött első árverési határnapon el nem adat hatván, második árverési határnapul 1876. évi szeptember hó 26-ik napjának d. e. 10. órája a kir. törvényeségi telegkönyvi irodájába azon megjegyzéssel tüzetik ki, hogy a birtok ezen határnapon a kikiáltási áron alól is, a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kassán 1876. augusztus hó 26-án.
Tahy Konrad,
kir. törvényeségi végrehajtó

6320. sz. t. k. 1876. 208 1-3

Árverési hirdmény.

A kassai kir. törvényeségi, mint telegkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik: miszerint a pólyi 70-ik sz. telegkönyvben kiskoru Pirasko (Király) Mihály és János nevére jegyzett összesen 700 frtra becsült birtoknak együttesen eszközölendő bírói árverése a kassai takarékpénztár hitelező 278 frt tökéletelenségének s jár. kielégítése végett elrendeltetvén, annak Pólyi községe házána leendő foganatosítására első határidőül folyó 1876. évi október hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája, második határnapul pedig 1876. évi november hó 16. napjának szintén d. e. 10 órája tüzetik ki.

Az árverési feltételek következőleg állapítottak meg:
1-ör. Mindenekelőtt az ingóságok lesznek az első határidőn becsáron alól is készpénz fizetés mellett eladandók, s csak a mennyiben az ingók vételára által a követelés nem fedeztetik, lesz az ingatlan eladandó s az ingatlanra néve kikiáltási árként a fennebb kitétt becsérték fog szolgálni, melynek 10%-tőlja bánatpénz gyanánt lesz a bírói kiküldött kezeihez az árverés megkezdése előtt leteendő.

2-ör. A vevő köteles lesz a vételárt annak a leütéstől számítandó 6% kamatával együtt 3 egyenlő részletben és pedig az első részletet a leütés utáni 1 hó, a második részletet a leütés utáni 2 hó alatt a harmadikat 3 hó alatt ezen kir. törvényeségi telegkönyvi hatóságnál lefektetni: a leüti bánatpénz az utolsó részletbe számítatván be.

3-ör. A vevő a vett javak tetteles birtokába s haszonvételének élvezésébe a leütés után azonnal lép, a telegkönyvi tulajdonjog bekebelezése azonban csak az árverési feltételek teljesítése után fog megtörténni.

4-ör. A további feltételekre néve a polg. tk. rend. 423., 437., 438., 441., 456., 458. és 459. §-ainak intézkedései szolgálnak zsinormértékül.
Egyuttal felhivatnak a Kassa város területén kívül lakó hitelezők, miszerint a kielégítési sorrend megállapításánál és a vételár felosztásánál leendő képviseltesük végett Kassán lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét s lakását annál bizonyosabban jelentsék be, minthogy különben a részükre ügygondnokul ezennel kinevezett Klupaty Antal helybeli ügyvéd által fognak képviseltetni.

Ugyszintén felhivatnak mindazok, kik az árverés alá becsátandó birtokra néve tulajdoni, vagy más igényeket, avagy elsőbbségi jogokat vélnék érvényesíthetni, miszerint igénykereseteiket jelen hirdménynek a hivatalos lapban való utolsó megjelenésétől számítandó 15 nap alatt — habár külön értesítést nem vettek volna is, — ezen kir. törvényeségi telegkönyvi hatóságához nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, igénylők egyedül a vételár fölőlegére fognak utasíttatni.

Kelt Kassán, a kir. törvényeségi mint telegkönyvi hatóságnak 1876. évi auguszt. hó 9-ik napján tartott üléséből.

B. Barkóczy,
kir. tszéki elnök.
Markovich Ottmár,
kir. tszéki jegyző.

2764. sz. t. k. 1876. 206 3-2

Árverési hirdmény.

A tornai kir. bíróság, mint telegkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a kassai takarékpénztár végrehajtónak Lehoczky Zsófia a. 6% kamatával együtt három egyenlő részletben és pedig az első részletet a leütés után 1 hó, a második rész-

letet a leütés után 2 hó, a harmadik részletet a leütés után 3 hó alatt ezen kir. törvényeségi telegkönyvi hatóságnál befizetni: a leüti bánatpénz az utolsó részletbe számítatván be.
3-ör. A vevő a vett javak tetteles birtokába s hasznainak élvezésébe a leütés után azonnal lép, a telegkönyvi tulajdonjog bekebelezése azonban csak az árverési feltételek teljesítése után fog megtörténni.

4-ör. A további feltételekre néve a polg. trk. rndt. 423., 437., 438., 441., 456., 558. és 459-ik §-ainak intézkedései szolgálnak zsinormértékül.

Egyuttal felhivatnak a Kassa város területén kívül lakó hitelezők, miszerint a kielégítési sorrend megállapításánál és a vételár felosztásánál leendő képviseltesük végett Kassán lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét s lakását annál bizonyosabban jelentsék be, minthogy különben a részükre ügygondnokul ezennel kinevezett Krúcsay Gyula helybeli ügyvéd által fognak képviseltetni.

Ugyszintén felhivatnak mindazok, kik az árverés alá becsátandó birtokra néve tulajdoni, vagy más igényeket, avagy elsőbbségi jogokat vélnék érvényesíthetni, miszerint igénykereseteiket jelen hirdménynek a hivatalos lapban való utolsó megjelenésétől számítandó 15 nap alatt — habár külön értesítést nem vettek volna is, — ezen kir. törvényeségi telegkönyvi hatóságához nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, igénylők egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt Kassán, a kir. tszék, mint telegkönyvi hatóságnak 1876-ik évi május hó 12-ik napján tartott üléséből.

Barkóczy M.,
kir. tszéki elnök.
Kálmán Lajos,
kir. tszéki jegyző.

4904. sz. 209 3-1
1876. tk.

Árverési hirdmény.

A kassai kir. törvényeségi mint telegkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a kassai kir. törvényeségi mint esődbíróságnak 1876. évi június 3-áról kelt 6393. sz. megkeresése folytán a kassai 1814. sz. tkjben Toperzer Lajos esődtömege nevére jegyzett összesen 31770 frtra becsült birtokköltségnek bírói árverése elrendeltetvén, annak Kassán a kir. tszéki irodájában leendő foganatosítására első határidőül f. 1876. évi november hó 20-ik napjának d. e. 10 órája, második határnapul pedig 1876. évi december hó 20-ik napjának szintén d. e. 10 órája tüzetik ki.

Az árverési feltételek következőleg állapítottak meg:

1. Árverés alá becsátatik a kassai 1814. sz. tkjben foglalt Toperzer Lajos tulajdonát képezett félház.
2. Kikiáltási ár a becsár 31770 frt.
3. Az árverés tárgyát képező ingatlanok eladására két határidő tüzetik ki, az első becsáron alól nem, a második becsáron alól is eladatik.
4. Az árverési szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt bánatpénz gyanánt a becsár 10%-át, vagyis 3177 frtot készpénzben vagy kassai takarékpénztári könyvecsében letenni, mely a legtöbbet ígérő vevőnek a vételár utolsó részletébe fog beszámíttatni, a többi árverelőnek az árverés berekesztése után visszaadatik.
5. A legtöbbet ígérő vevő köteles a vételárt négy egyenlő részletben és pedig az első 1/4 részt az árverés napjától számított 8 nap alatt, a második 1/4 részt 2 hó, a harmadik 1/4 részt 4 hó, a negyedik 1/4 részt, melybe a bánatpénz is beszámíttatni fog, pedig 6 hónap alatt mindig az árverés napjától számított a vételári hátralékos összeg 6%-os kamatával együtt a tömeggondnok kezeihez lefizetni.

6. A megvett ingatlanok tetteles birtokába s haszonvételébe a vevő azonnal belép, azonban az árverés napjától 5-öt illeti a kérdéses ingatlanok minden néven nevezhető terhe.
7. Az eladott ingatlan csak a vételár teljes lefizetése után lesz telegkönyvileg nevére iratható.
8. Az átiratásból felmerülő mindenféle költség, bélyegkiadás, valamint az átiratási kincstári százelek egyedül a vevőt terhelendi.
9. Azon esetben, ha a vevő a fennebbi pontokban foglalt feltételeknek eleget nem tenne, különösen a vételárt esedékes kamatával együtt a kitűzött lejáratú időközökön pontosan

le nem fizetné, jogában álland a esődtömege képviselőjének vevőt akár kötelességének teljesítésére per utján szoritani, akár pedig vevő veszélyére és kárára a fennebb körülírt ingatlan téhez képest újabb árverésen eladatni.

Ezen esetben bánatpénzét a esődtömege javára föltétlenül veszíti s ha a megtartandó árverésen az általa kötelezettől esekélyebb vételár értenék el, köteles leend a különbözött kamatokkal és költségekkel együtt sajátjából pótolni.

10. Jelen jogügyletből felmerülő minden peres kérdések eldöntésére a sommás per és a esődtömege képviselője által szabadon választandó kir. járásbírósg illetékessége kötetik ki.

Kassán, kir. törvényeségi mint tkvi hatóság 1876. évi július hó 1-én.

Barkóczy M.,
kir. törvényeségi elnök.
Kálmán Lajos,
kir. tszéki jegyző.

10592. szám 203 3-3
p. 1876.**Csődhirdmény.**

A kassai kir. törvényeségi mint esődbíróság részéről közhírré tétetik miszerint Csizik Imre kassai lakos szíjjártóester ellen a esődtömege 1840 XXII. t. cz. 5. §-a pontja értelmében elrendeltetvén, a hitelezők összesítetelére 1876-dik évi november hó 9., 10., 11-ik napjai tüzetik ki határidőül.

Perügylőül és ívtömeggondnokul Krúcsay Gyula kassai ügyvéd neveztetvén ki.

Felhivatnak tehát mindazok kik a fnetírtított esődtömege ellen bármijogezimen követeléssel bírnak, miszerint követeléseiket a szükséges okmányokkal támogatva a fent kitétt határidőre ezen kir. törvényeséknél nyujtsák be, mert később beadott kereseteiknek többé hely adatni nem fogna.

Kelt Kassán, a kir. törvényeségi mint esődbíróságnak 1876. évi aug hó 17-ik napján tartott üléséből.

Br. Barkóczy M.,
kir. törvényeségi elnök.
Kálmán Lajos,
kir. tszéki jegyző.

Hirdmény.

A kassai m. k. gazd. tanintézetben a tanfolyam második éve f. é. okt. hó elején megnyitattik.

A felvételi feltételekről tájékozást és egyéb kérdésekre felvilágosítást szivesen nyujt Kassa, 1876. augusztus 31.

a kassai m. k. gazd. tanintézet igazgatósága.

210 1-3

Amerikába!

Hamburg-amerikai hajózási részvény-társulat.

Közvetlen gőzhajózási összeköttetés

Hamburg és New-York

közt.

Hajók minden szerdán, reggel indulnak.

Közelebbi felvilágosítással szolgál

a hamburg-amerikai hajózási részvénytársulat fő-ügynöksége

Magyarországot illetőleg

Geitner és Rausch Budapestben,

ahol **utazási-jegyek** is válthatók, vagy pedig

183 10-10

Kozák G. E. Kassán.